

SPAȚIUL ROMÂNESC ÎNTRE DIPLOMAȚIE ȘI CONFLICT ÎN EVUL MEDIU ȘI LA ÎNCEPUTURILE MODERNITĂȚII

Subiectul I (30 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. ”Sentimentul solidarității dintre români fie că erau munteni, ardeleni sau moldoveni, ca oameni ai aceluiși popor, care vorbesc aceeași limbă, a fost foarte pronunțat în Evul Mediu. Într-un privilegiu comercial dat brașovenilor, domnul Țării Românești, Radu Praznaglava – fiu al lui Mircea cel Bătrân – își exprima dorința ca Brașovul să fie o singură țară cu țara domniei mele. Domnitorul Munteniei, Alexandru Aldea se adresa și el transilvănenilor în 1435, avertizându-i : *Dacă va pieri țara aceasta a noastră, veți pieri și voi.* În tratatul de alianță încheiat în 1450 de domnitorul Moldovei, Bogdan al II-lea cu voievodul Transilvaniei, Iancu de Hunedoara , stăteau înscrisa profeticele cuvinte : *Țara domniei mele și cu țara domniei tale să fie una.*”.

(Stelian Neagoe – *Istoria unirii românilor*)

B. ”După deșurarea unei tentative turcești de a-l captura, Vlad Țepeș a declanșat în iarna 1461-1462 operațiunile la Dunăre atacând fortificațiile otomane.(...) Proaspătul cuceritor al Constantinopolului, Mehmed al II-lea, a considerat că este necesar să pedepsească în persoană pe cel care îi sfidase atât de sângeros autoritatea. Vlad Țepeș a aplicat tactica *pământului pârjolit* și i-a învins pe turci la 16-17 iunie 1462 în urma unui vestit atac de noapte de lângă Târgoviște (...). Revenirea în domnie – cu sprijinul lui Ștefan cel Mare – în 1476, s-a dovedit efemeră, boierimea rămânându-i ostilă atât pentru stilul autoritar de cârmuire, cât și pentru politica sa de reluare a ostilităților cu Imperiul Otoman. ”. (Florin Constantiniu – *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți din sursa **A** domnitorul român care încheie un tratat cu voievodul Transilvaniei
2 puncte
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la tactica adoptată de Vlad Țepeș împotriva armatei otomane
2 puncte
3. Numiți voievodul român care încheie un tratat cu Brașovul precizat atât în sursa **A**, respectiv numele sultanului din sursa **B**.
6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care precizează conflictul dintre Țara Românească și Înalta Poartă
3 puncte
5. Scrieți, din sursa **B** , două informații care se află într-o relație cauză-efect, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
7 puncte
6. Prezentați două acțiuni diplomatice la care participă voievozii români între secolul al XVI-lea
6 puncte
7. Menționați o asemănare între două acțiuni militare la care au participat românii între secolele XIV-XV.
4 puncte

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

”Mihai Viteazul a desfășurat în Transilvania o politică în favoarea țăranilor români și a preoților români. Pentru cei dintâi, Mihai a solicitat dreptul de a-și paște vitele în locurile libere și în hotarul necultivat al satelor maghiare și săsești. Mihai Viteazul a încercat să obțină statutul de religie receptă și pentru religia ortodoxă (...) După biruința de la Șelimbăr din 1599, Mihai a înființat Mitropolia ortodoxă de la Alba –Iulia, primul pas spre recunoașterea oficială a confesiunii ortodoxe. Atins acest obiectiv, românii ortodocși ar fi căpătat un statut egal cu cel al credincioșilor celor patru religii recepte. O altă măsură va fi înlocuirea nobililor maghiari de la conducerea cetăților transilvănene, în locul acestora fiind numiți căpitani români.

Împotriva domnului muntean se ridică formidabilul val de ostilitate: Polonia nu putea accepta pierderea Moldovei, iar Movileștii, râvneau nu numai la scaunul de la Suceava, dar îl voiau și pe cel de la București. Împăratul habsburg Rudolf al II-lea nu dorea domnia lui Mihai Viteazul în

Transilvania, iar generalul său Gheorghe Basta, era unul dintre adversarii înverșunați ai voievodului muntean. Nobilimea maghiară nu se putea resemna să se afle sub autoritatea voievodului muntean, care adusesse cu el și boieri români de peste Carpați, spre a le încredința demnități în Transilvania(...)”

(Florin Constantiniu – *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Menționați numele împăratului habsburg precizat în sursa dată **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată **2 puncte**
3. Menționați o măsură luată de către Mihai Viteazul în favoarea țăranilor români din Transilvania , susținându-l cu o informație selectată din text **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la măsurile luate după victoria de la Șelimbăr **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la ostilitatea față de domnitor a marilor puteri vecine , susținându-l cu două informații selectate din text **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia Țara Românească se implică în relațiile internaționale la sfârșitul secolului al XIV-lea (Se punctează coerența și pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) **4 puncte**

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre *Evoluția statelor medievale Moldova și Țara Românească între secolele XIV - XVI*, având în vedere:

- indicarea unei trăsături a relațiilor internaționale din zona est-europeană în secolele XIV-XVI;
- menționarea unei acțiuni militare și a unei acțiuni diplomatice din secolul al XIV-lea în care au fost implicați domnitorii Țării Românești;
- prezentarea unei acțiuni antiotomane în care a fost implicat un domnitor moldovean din secolul al XV-lea;
- prezentarea instituției domniei între secolele XIV-XVIII;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile diplomatice ale Țării Românești din secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă. Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, susținerea unui punct de vedere cu argumente istorice

(coerența și pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

Se acordă **10 puncte** din oficiu.

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Subiectul I (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru indicarea voievodului român
2. **2 puncte** pentru selectarea din text a unei informații referitoare la tactica militară
3. câte **3 puncte** pentru indicarea voievodului român la care se referă atât sursa A, respectiv numele sultanului din sursa B **(2x3 puncte = 6 puncte)**

- 4. 3 puncte** pentru scrierea pe foaia de examen a literei **B** corespunzătoare sursei care reflectă conflictul militar
- 5. 7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B** precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
- 6. câte 3 puncte** pentru prezentarea oricăror două acțiuni diplomatice din secolul XVI (2x3 puncte = 6 puncte)
- 7. 4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între o acțiune militară desfășurată între secolele XIV-XV.

Subiectul al II-lea

- 1. 2 puncte** pentru indicarea împăratului habsburg din sursa dată
- 2. 2 puncte** pentru precizarea secolului la care se referă sursa dată
- 3. 3 puncte** pentru menționarea măsurii luate, respectiv **3 puncte** pentru selectarea din text a informației solicitate (2x3 puncte = 6 puncte)
- 4. câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a două informații referitoare la măsurile luate după lupta de la Șelimbăr (2x3 puncte = 6 puncte)
- 5. 4 puncte** pentru formularea pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitoare la ostilitatea marilor state vecine față de Mihai Viteazul;
câte 3 puncte pentru selectarea din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat (2x3 puncte = 6 puncte)
- 6. 4 puncte** pentru argumentarea afirmației date prin prezentarea oricărui fapt istoric relevant și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece*, *pentru că etc*) și concluzia (*așadar*, *ca urmare etc*)

Subiectul al III-lea

Informația istorică – 24 de puncte distribuită astfel:

- **câte 1 punct** pentru menționarea oricărei trăsături a relațiilor internaționale în secolele XIV-XVI;
- **câte 2,5 puncte** pentru indicarea oricărei acțiuni militare din secolul al XIV-lea; **câte 2,5 puncte** pentru precizarea oricărei acțiuni diplomatice din secolul al XIV-lea (2x2,5 puncte= 5 puncte)
- **8 puncte** pentru prezentarea acțiunii antiotomane din secolul al XV-lea din Moldova ;
- **6 puncte** pentru prezentarea evoluției instituției domniei;
- **4 puncte** pentru susținerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece*, *pentru că*) și concluzia (*așadar*, *ca urmare etc*).

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere – cuprins – concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**